बाँफिकोट गाउँपालिकाका पदाधिकारीहरुको आचारसंहिता, २०७४

बाँफिकोट गाउँकार्यपालिकाबाट स्वीकृति मिति :२०७५/३/१८

गाँउसभा पारित मिति : २०७५/०३/२९

प्रमाणिकरण मिति : २०७५/०३/३०

स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित मिति :२०७५/०३/३०

बाँफिकोट गाँउपालिका

बाँफिकोट गाउँपालिका

२०७४

बाँफिकोट गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड :१ संख्या : २ मिति : २०७५/०३/३०

भाग–२

बाँफिकोट गाउँपालिका

<u>बाँफिकोट गाउँकार्यपालिकाको सुचना</u>

बाँफिकोट गाउँकार्यपालिकाले **बाँफिकोट गाउँपालिकाका पदाधिकारि हरुको आचारसंहिता, २०७४** पारित गरेकोले सर्वसाधारणको जाकारीकोलागि यो सूचना प्रकाशन गरिएको छ ।

बाँफिकोट गाउँपालिकाका पदाधिकारि हरुको आचारसंहिता, २०७४

प्रस्तावना

नेपालको संविधान बमोजिम सहकारिता सहअस्तित्व र समन्वयका आधारमा संघिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको अभ्यास गर्दै संघ, प्रदेश र स्थानिय तहविच सुमधुर अन्तर सरकार संवन्ध कायम गर्न, स्थानिय शाशन व्यवस्थामा जनताको अर्थपुर्ण सहभागिता प्रवर्द्धन गर्दै बढि जनमुखि सेवामुखि ,जनउत्तरदायि , पार्दर्शि तथा शुसान युक्त, स्थानिय सासनको प्रत्याभुत गर्न , स्थानिय तहलाई जनताको विस्वाशिलो शासन इकाईका रुपमा स्थापीत गर्न, स्थानिय तहवाट

बाँफिकोट गाउँपालिका

समाजका विभिन्न वर्ग, धर्म, लिंग जातजातिका मौलिक संस्कृति प्रति सम्मान र सहिष्णु भावनाको विकास गर्न तथा कानुनि राज्य, संघिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रका लाभहरुको न्यायोचित वितरण र दिगो विकासको अबधारणालाई मुर्त रुप दिन हामि जनता बाट निर्वाचित पदाधिकारीको आचरण र क्रियाकलापलाई सोही अनुरुप मर्यादित र नमुना योग्य तुल्याउनका लागि बाँफिकोट गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधिहरुले गाउँसभा बाट पारित गरि यो बाफिकोट गाउँपालिकाका पदाधिकारिको आचारसंहिता, २०७४ बनाई लागु गरेका छौं ।

भाग : १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यो आचासंहिताको नाम बाँफिकोट गाउँपालिकाका **पदाधिकारिहरुको आचारसंहिता , २०७४** रहेको छ ।

(२) यो आचारसंहिता गाउँसभावाट पारित भएको मितिदेखि लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस आचार संहितामा ,

(क) अध्यक्ष भन्नाले बाँफिकोट गाउँपालिकाको अध्यक्षलाई सम्भन्नु पर्छ ।

(ख) आचारसंहिता भन्नाले गाउँपालिकाका पदाधिकारिहरुको आचारसंहिता २०७४ लाई जनाउनेछ ।

(ग) अनुगमन समिति भन्नाले यस आचारसंहिता अनुसार गठित आचारसंहिता अनुगमन समितिलाइ सम्भन्नुपर्छ ।

(घ) कार्यपालिका भन्नाले बाँफिकोट गाउँ कार्यपालिका सम्भन्नु पर्छ ।

(ङ) “पदाधिकारि” भन्नाले बाँफिकोट गाउँपालिकाका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, वढाध्यक्ष, कार्यपालिका सदस्य तथा सभाका अन्य सदस्य समेतलाई सम्भन्नुपर्छ । यस शब्दले गाउँपालिकाले आफ्नो कार्य सम्पादनका सिलसिलामा गठन गरेका जुनसुकै समिति वा उपसमिति वा कार्यदलका सदस्यहरु समेतलाई सम्भन्नुपर्दछ ।

(च) “सभा” भन्नाले बाँफिकोट गाउँ सभालाइ बुभ्काउनेछ ।

(छ) “स्थानिय तह” भन्नाले नेपालको संविधान बमोजिमको बाँफिकोट गाउँपालिका र जिल्ला सभा सम्भन्नु पर्छ ।

भाग – २

पदाधिकारिका आचारहरु

३. सामान्य आचारहरुको पालना गर्ने : पदाधिकारिले पालन तथा अवलम्वन गर्नुपर्ने सामान्य आचारहरु देहायमा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछन् । जस्को अवलमवन गर्न हामि प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछौं,

३.१ नेपालको स्वतन्त्रता, स्वाधिनता, स्वभिमान,राष्ट्रिय एकता, भौगोलिक अखण्डता र जनतामा निहित सार्बभौमसत्ताप्रति प्रतिबद्ध रहदै,

(क) पदाधिकारिहरुले नेपालको स्वतन्त्रता, सार्वभौमिक्ता, भौगोलिक अखन्डता, राष्ट्रिय एकता स्वाधिनता र स्वाभिमानको अक्षुन्नतामा प्रतिकुल हुने कार्य गर्ने छैनौं ।

(ख) कुनैपनि पदाधिकारिले राष्ट्र विरुद्ध हुने कार्यमा सघाउ पुऱ्याउने, राष्ट्रिय गोपनियता भङ्ग गर्ने, साष्ट्रिय सुरक्षामा आँच पुऱ्याउने कार्य गर्न वा त्यस्तो कार्यमा सहयोग पुऱ्याउने कार्य गर्ने वा गराईने छैन ।

(ग) कुनै पदाधिकारिले पदिय जिम्मेवारि पालना गर्दा सदैव राष्ट्र र जनताको बृहत्तर हितलाई ध्यानमा राखि गर्नेछौं ।

(घ) कुनै पनि व्यक्ति वा निकायले जनतामा निहित सार्वभौम सत्ता, राष्ट्रिय एकता, स्वाधिनता, सामाजिक, धार्मिक, साँस्कृतिक तथा ऐतिहासिक सौहार्दतामा आँच पुऱ्याउने गरि कार्य गरेमा त्यस्तो कार्य निरुत्साहित गर्नेछौं ।

३.२ संघ, प्रदेश र स्थानिय तहविचको सु–सम्वन्धमा जोड दिंदै,

(क) पदाधिकारि हरुले संघ, प्रदेश र स्थानिय तह विचको सु–सम्वन्ध, कार्यअधिकार क्षेत्र, कार्य प्रणालि वा संस्थागत प्रवन्धमा कुनै आँच पऱ्याउन वा दखल दिन वा अन्तरसरकार सम्वन्धमा खलल पार्ने कुनै क्रियाकलाप गर्न वा वक्तव्य वा प्रकाशन वा प्रचार प्रसार गरिने छैन ।

(ख) कुनै पनि आधारमा स्थानिय तहका वासिन्दा हरुलाई भेदभाव गर्ने वा समान सुरक्षा, सेवा, सुविधा र संरक्षणबाट बञ्चित गरिने छैन ।

तर महिला,बालबालिका, अपांगता भएका व्यक्ति, दलित, ज्यष्ठ नागरिक लगाएत पछि परेका वर्ग, क्षेत्र तथा समुदायको हकहितका लागि विशेष व्यवस्था गर्न प्रतिवद्ध रहनेछौं ।

(ग) अन्तर स्थानिय तह तथा अन्तर सरकार वस्तु वा सेवाको निर्वाध आवागमनलाई कुनै वाधा गरिने वा भेदभाव गरिनेछैन ।

३.३ संघिय लोकतान्त्रिक शासन प्रणालि, स्वशासन र स्वायत्त शासन, संघ, प्रदेश र स्थानिय तहबाट राज्यशक्तिको, प्रयोग तथा विश्वव्यापि मानव अधिकार र मौलिक अधिकारका मान्य सिद्धान्तको प्रबर्द्धन गर्न,

(क) जनतामा निहित सार्वभौम सत्ता, स्वशान तथा स्वायत्त शासन, संघ, प्रदेश र स्थानिय तहबाट राज्यशक्तिको प्रयोग, संघिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रका मान्य सिद्धान्तहरुलाई उच्च सम्मान र आत्मसाथ गरिनेछ ।

(ख) संघिय लोकतान्त्रिक प्रणालि, स्थानिय स्वायत्तता र तल्लो तहमा अधिकारको विकेन्द्रिकरणका सिद्धान्त तथा नितिलाई अनादर गर्ने, जनता प्रतिको उत्तर दायित्वलाई अस्वीकार गर्ने, अवहेलना गर्ने, अन्तर सरकार सम्वन्ध एवं स्थानिय तहहरु र साझेदार संघ संस्थासंगको कानुन बमोजिमको सम्वन्धमा खलल पर्ने जस्ता कुनै लेख, समाचार, भाषण, वक्तव्य प्रकाशन वा प्रशारण गर्नु वा गराउनु हुदैन ।

तर यस कुराले उल्लेखित विषयमा अनुसन्धान मुलक कुनै लेख रचना प्रकाशित गर्न र सो सो अनुरुप धारणा राख्न रोक लगाएको मानिने छैन ।

३.४ साधन स्रोतको पुर्ण सदुपयोग गर्न :

(क) कानुन बमोजिम आफुले पाउने सेवा सुबिधा बाहेक स्थानिय तहको साधन, श्रोत, नगद वा जिन्सि कुनै पनि प्रकारलेमास्न, उपभोग गर्न र दुरुपयोग गर्न गराउनु हुदैन ।

(ख) कुनै पनि पदाधिकारिले सार्वजनिक स्रोतको प्रयोग गर्दा अधिकतम सदुपयोग र उत्पादनसिल कार्यमा प्रयोग गर्नुपर्नेछ ।

३.५ आफ्नो जिम्मेवारिको प्रभावकारि कार्यान्वयन गर्न गराउन,

(क) कुनै पनि पदाधिकारिले कानुनले तोकिए बमोजिमका पदाधिकारिहरुलाई पुर्व जानकारि नदिई आफ्नो सेवा दिने स्थान छोडि अन्यत्र जानुहुदैन ।

(ख) पदाधिकारिले प्रचलित कानुनमा तोकिए भन्दा बढि समयका लागि आफ्नो कार्यक्षेत्र छोड्नु पर्दा वा कार्यक्षेत्र भन्दा बाहिर जानुपर्ने भएमा कानुनले तोके बमोजिमका जनप्रतिनिधि वा पदाधिकारिलाई आफ्नो पदको अख्तियारि नदिई जानुहुदैन ।

३.६. गैर कानुनि आश्वासनलाई निरुत्साहित गर्न,

(क) संविधान तथा प्रचलित कानुनले दिएको अधिकार क्षेत्र भन्दा बाहिरका काम गरिदिन्छु भनि कसैलाई आश्वासन दिनुहुदैन ।

(ख) कानुन बमोजिम गर्नुपर्ने काम गर्न वा सेवा दिनका लागि आनाकानि वा ढिलाई गर्ने, जानि जानि अनावस्यक झंझट थप्ने वा आफ्नो अधिकार क्षेत्र बाहिरको काम गरिदिन वा गराई दिनेछु भनि आश्वासन वा भरोसा पर्ने कुनै काम गर्नु वा गराउनु हुदैन ।

(ग) स्थानिय तहका पदाधिकारिहरुले ऐनले तोकिएको योजना तर्जुमा प्रक्रियाको जानकारि नदिई कुनै व्यक्ति, संस्था वा समुदायलाई स्थानिय तहको योजना बाहेकका कुनै कार्यक्रम वा योजना स्वीकृत गरिदिन वा गराईदिने आश्वासन दिनु हुँदैन ।

(घ) आफ्नो लागि वा अरु कसैको लागि अनुचित लाभ पुग्ने गरि पदको दुरुपयोग गर्ने कार्य गर्नु गराउनु हुँदैन ।

३.७ राजनितिक आस्थाका आधारमा भेदभावपुर्ण कार्य नगर्न दृढ रहंदै,

(क) राजनितिक आस्था वा विचारका आधारमा कार्यपालिका वा सभाका सदस्यहरु वा कर्मचारिहरु वा सेवाग्राहि तथा आम नागरिक हरु संग तेरो मेरोको भावना राखि कुनै कार्य गर्नु गराउनु हुँदैन ।

(ख) आफु सम्वद्ध राजनितिक दल वा सम्वद्ध कुनै निकाय वा संघ संस्थालाई मात्र लाभ पुग्ने वा सुविधा हुने गरि कुनै निर्णय वा योजना वा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिने छैन ।

३.८ सामाजिक सौहार्दता र समाववेशिकरणप्रति दृढ संकल्पित रहँदै,

(क) सामाजिक सद्भाव तथा सौहार्दता (प्रेम) खल्वल्याउन नहुने : विभिनन जात जाति, धर्म, बर्ग,क्षेत्र, सम्प्रदायविच सामाजिक सदभाव र सौहार्दता खल्वल्याउने कुनै काम वा अन्य कुनै व्यवहार गर्नुवा गराउनु हुँदैन । कुनै सम्प्रदायविचको कुनै सम्प्रदाय विचको सु–सम्वन्धमा खलल पर्ने गरि क्रियाकलाप गर्नु गराउनु र प्रचार प्रसार गर्नु गराउनु हुदैन ।

(ख) छुवाछुतलाई प्रश्रय दिने व्यवहार गर्नुहुदैन । कुनै विचार व्यक्त गर्दा जातिय, धार्मिक, सांस्कृतिक वा सामाजिक विद्धेस वा धार्मिक भेदभाव जनाउने खालका काम कुरा गर्ने वा उखान टुक्का प्रयोग गर्ने वा कुनै जाति, धर्म,संस्कृति वा समुदायको स्वाभिमानमा धक्का लाग्ने वा आघात पुग्ने खालका शब्द /वाणिहरुको प्रयोग गर्नु हुदैन ।

(ग) कुनैपनि जातजाति, धर्म, वर्ण, लिङ्ग आदिका आधारमा भेदभाव गर्नुहुदैन तथा सबै समुदायका कानुनि हकहित र मौलिक सँस्कृति प्रति बोलि र व्यवहार दुवै तवर बाट प्रतिकुल असर पर्ने गरि कार्य गर्नु गराउनु हुदैन ।

(घ) कुनै पनि समुदायको परम्परा देखिको धर्म अवलम्वन गर्ने धार्मिक स्वतन्त्रताको सम्मान गर्नु पर्नेछ ।

तर आफ्नो क्षेत्र भित्र कसैको धर्म परिवर्तन गर्ने गराउने कुनै पनि क्रियाकलाप हुनदिनु हुदैन ।

(ङ) कुनै विदेशि नागरिक वा संस्थाले नेपालको सभ्यता, नेपालि जनता विचको सद्भाव विगार्ने वा भड्काउने काम गरेको वा गर्न लागेको जानकारि भएमा तत्काल बाँफिकोट गाउँपालिका वा सम्वन्धित निकायमा सुचित गर्नुपर्नेछ ।

३.९ पदाधिकारि बिच कार्यजिम्मेवारिको न्यायोचित बांडफांड गर्न :

(क) पदाधिकारीहर बिच जिम्मेवारि, अधिकार वा सुविधा वा दायित्वको बाँडफाँड गर्दा राजनितिक दल संगको सम्वद्धता वा राजनितिक आस्था वा महिला वा पुरुष वा सामाजिक समावेशिकरणका आधारमा भेदभाव गर्नुहुदैन ।

तर कानुन बमोजिम विशेष जिम्मेवारि र अवसर दिनका लागि उल्लेखित प्रावधानले रोक लगाएको मानिने छैन ।

३.१० कसैको स्वाभिमान र अस्तित्वमा कुनै आँच आउन नदिन,

(क) पदाधिकारिले सवै संग शिष्ट र मर्यादित वानि तथा शब्दको प्रयोग गर्नुपर्नेछ । शालिन र स्वभिमान सामाजिक आचारहरु गर्नुपर्नेछ । जनता संग हार्दिक नम्र र आदरपुर्वक व्यवहार गर्नुपर्नेछ ।

(ख) पदाधिकारि बाट कार्यपालिका र सभाका सदस्यहरु, स्थानिय तहमा कार्यरत कर्मचारिहरुमा एक अर्का प्रति झुठा लाञ्छना लगाउने, रिस राग द्वष राखने तथा एक अर्काको विषयमा अप्रासांगिक टिका टिप्पनि गर्नु वा अतिसयोक्ति पुर्ण अभिव्यक्ति दिइने छैन ।

(ग) पदाधिकारिले निर्वाचित जनप्रतिनिधि, कर्मचारि, सेवाग्राहिप्रति राम्रो व्यवहार र शीष्ठ भाषाको गर्नेछन ।

(घ) पदाधिकारिले संस्थागतरुपमा कुनै धारणा व्यक्त गर्दा स्थानिय तह, यसका निर्णहरु वा कुनै पदाधिकारि वा कर्मचारिलाई होच्याउने वा अनादर गर्ने भाषा वा अभिव्यक्ति दिनु वा दिन लगाउनु हुदैन ।

(ङ) पदाधिकारि तथा कर्मचारि बिच एक अर्काको काम, पेशागत मर्यादा र कार्यगत सवायत्तताको सम्मान गर्ने वाताबरण सिर्जना गर्नुपर्नेछ ।

(च) पदाधिकारिहरुले एक अर्काको व्यक्तिगत रुपमा टिका टिप्पणि गर्नु हुदैन तर पदाधिकारिको काम संग सम्बन्धित बिषयमा स्वस्थरुपमा एक अर्काका कमिकम्जोरि तथा एक अर्काका सवल पक्षलाई औंल्याउन कुनै बाधा पुग्ने छैन ।

बाँफिकोट गाउँपालिका

(छ) पदाधिकारीहरुले एक अर्काका बिषयका सकारात्मक तवरले छलफल गर्ने, सुझाव दिने, आलोचना तथा टिप्पणिहरु राख्नुपर्नेछ र एक अर्कालाई पदिय काम गर्नलाई सहयोग, उत्साह, र प्रेरणा प्रदान गर्नुपर्नेछ ।

३.११ सामाजिक मान्यता विरुद्धका आचारहरु निरुत्साहित गर्दै,

(क) कार्यालय समयमा वा पदिय कामका सिलसिलामा मादक वा लागुपदार्थको सेवन गर्नुहुदैन । कार्यालय हाता भित्र तथा सार्वजनिक सभा, समारोह, बैठक, आदि स्थलहरुमा मध्यपान, धुम्रपान, खैनि, सुर्ति, गुट्का वा पान सेवन गर्नुहुदैन ।

(ख) अन्धविस्वास, अपसंस्कृति, रुढिवाद जस्ता पुरातन एवम् अवैज्ञानिक मान्यता तथा चालचलन विरुद्धको सामाजिक रुपान्तरण प्रक्रियामा सक्रिय सहभागिता जनाउनु पर्दछ ।

(ग) पदाधिकारिहरुले सार्वजनिक स्थल तथा खुला ठाँउमा जुवा, तास खेल्ने, बाजि लगाउने आदि जस्ता व्यवहारहरु गर्नुहुदैन ।

(घ) पदाधिकारिले कानुनतः मानव अधिकारको हनन् ठहरिने, कानुनले बन्देज लगाएका तथा सभा वा कार्यपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र सामाजिक मर्यादा विपरितका भनि तोकेका समुदायमा प्रचलित कुरितिहरुले बढावा पाउने व्यवहार गर्नुहुदैन ।

(ङ) विभिन्न जातजाति वा धर्म सम्प्रदायका प्रचलित साजिक संस्कारहरु जस्तै, विवाह, ब्रतबन्ध, पास्नी, जन्मोत्सव, भोज आदिमा समुदायमा लगत प्रतिस्पर्धाको भावना ल्याउने खालका तडक भडक गर्नु हुदैन र तडक भडक गर्न अरुलाई प्रोत्साहन गर्नुहुदैन ।

(च) पदाधिकारीको हैसिएतले कुनै निर्णय गर्दा राजनितिक, सामाजिक, आर्थिक वा कुनैपनि आधारमा तेरोमेरो भन्ने पक्ष नलिई तटस्थ भुमिका निर्वाह गर्नुपर्दछ ।

(छ) लिङ्ग, उमेर, भाषा, धर्म, आर्थिक अवस्था आदिका आधारमा भेदभाव जनाउने गरि अरुको सामाजिक संस्कार वा वर्गिय हकहितका विषयहरुमा नकारात्मक टिप्पनि गर्नुहुदैन ।

(ज) पदाधिकारीले आफ्नो क्षेत्रभित्त विद्यमान सामाजिक कुरिति तथा कुसंस्कारका रुपमा रहेका बालविवाह, बहुविवाह, लैंगिक हिंसा, छाउपडि, बोक्सी बोक्सा, दहेज दाईजो, छुवाछुत, जातिगत उचनिचता, व्यत्तिगत घटना दर्ता नगर्ने प्रवृत्ति, खोप नलगाउने अवस्था, खुला दिसा आदि जस्ता प्रथा प्रचलनलाई निर्मुल गर्न लागि पर्नुपर्नेछ ।

३.१२ स्थानीय तहबाट प्रदान गर्ने सेवा, सुविधा, निर्णय प्रक्रिया र सुचनामा जनताको पहुँचमा बढाउन,

(क) प्रत्येक नागरिकलाई सरोकार हुने सेवा सुविधा र निर्णय बारे सुचना माग भएमा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । तर प्रचलित कानुन तथा आचारसंहितामा उल्लेख भएको तरिकाले बाहेक कुनै पदाधिकारी, व्यक्ति वा समुहलाई आर्थिक कारोवारमा लाभ वा हानि पुग्ने वा कसैको सम्पत्ति वा जिउ–ज्यानमा हानि नोक्सानि पुग्ने सुचनाहरु र गोप्य राख्नुपर्ने कुरा प्रशारण वा सार्वजनिक गर्नु वा गराउनु वा उपलब्ध गराउनु हुदैन ।

(ख) शान्ति सुरक्षा, राष्ट्रिय अखण्डता समुदायहरुको सौहार्द सम्वन्धमा खलल पर्ने खाले सुचनाहरु सार्वजनिक गर्नु वा गराउनु हुदैन ।

३.१३ वदनियत तथा अनधिकृत काम गर्न गराउनबाट रोक्न,

(क) प्रचलित कानुन बमोजिम आफुलाई प्राप्त अधिकारको प्रयोग बदनियत वा स्वेच्छाचारि रुपमा गर्नु वा गराउनु हुदैन । यस्तो अधिकारको प्रयोग खुला एवं सहभागिता मुलक रुपमा छलफल गरी गर्नुपर्नेछ ।

(ख) आफु वा अन्य कुनै व्यक्ति वा संस्थाबाट खन्य पदाधिकारि वा कार्यालय / संघसंस्था वा कर्मचारी वा व्यक्तिलाई अनधिकृत काम गराउनु हुदैन ।

३.१४ लैङ्गिक समान्ताको प्रवद्धन गर्दै,

(क) कसैलाई लिंगको आधारमा भेदभाव झल्कने कुनै कार्य गर्नु हुदैन । लिङ्गको आधारमा कसैको क्षमता माथि आँच आउने गरि कुनै काम काज गर्न, निति, कानुन वा संरचना बनाईने छैन ।

(ख) परक लिङ्गका पदाधिकारी, कर्मचारि, सेवाग्राहि तथा आम नागरिक प्रति अस्वस्थ आलोचना गर्ने, जिस्क्याउने तथा उनिहरुको मनोवल घटाउने खालका अभिव्यक्ति दिने, दिन लगाउने वा कुनै पनि माध्यमबाट कुनै यौनजन्य दुरासय हुने खालका कुनै काम कार्वाहि गर्न गराउन वा यौनजन्य अस्लिल तस्विहरु प्रकाशित गर्ने, प्रदर्शन गर्ने, वा आशय देखाउने, अनुचित लाभका दृष्टिले काममा अल्झाउने जस्ता जस्ता हैरानि पार्ने व्यवहार गर्नु वा गराउनु हुदैन ।

(ग) लेखेर, बोलेर, भाषण गरेर वा जुनसुकै माध्यमबाट पनि महिला तथा पुरुष विचमा भेदभाब जनाउने खालका काम वा व्यवहार गर्न वा उखान टुक्का, थेगो वा शब्दहरुको प्रयोग गर्न गराउन हुदैन ।

(घ) लैङ्गिक आधारमा भएका घरेलु हिंसा र भेदभावका घटनाहरुलाई लुकाउने र गाप्य राख्ने कार्य गर्ने वा सहयोग पुऱ्याउन गर्नु गराउनु हुदैन ।

३.१५ बालबालिकाको सर्वाङ्गिण बिकाश र हकहित प्रति सचेत रहँदै :

(क) बालबालिकाको सार्थक सरोकारका विषय तथा स्थानिय विकाश र शासन प्रक्रियामा बालबालिकाको सार्थक सहभागितालाई होच्याउने वा अवमुल्यन गर्ने बिचार, अभिव्यक्ति दिने वा त्यस्तो व्यवहार गर्न गराउन हुदैन ।

(ख) आफ्नो परिवारमा बालश्रमिक राख्नुहुदैन । समुदायमा बालश्रम वा बालशोषणलाई संरक्षण वा प्रोत्साहन हुने कुनै किसिमका क्रियाकलाप गर्न गराउन पाईने छैन ।

४. सार्वजनिक सम्पत्तिको प्रयोग तथा सुविधा सम्वन्धि आचारहरु : सार्वजनिक सम्पत्तिको प्रयोग तथा सुविधा सम्वन्धि देहायका आचारहरु पालन गर्न प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछौं,

४.१ पदाधिकारि तथा कर्मचारिको सुविधाको लागि छुट्याइएको सेवा सुविधा वा भत्ता आफ्नो आन्तरिक श्रोतको कति अंस हुन आँउछ भन्ने एकिन गरि सभामा छलफल गरि आम नागरिकलाई जानकारि दिई किफाएति रुपमा न्यनतम सुविधाको व्यवस्था गरिनेछ ।

४.२ पदाधिकारिले कानुन बमोजिम तथा कार्यालयको काममा बाहेक स्थानिय तहको मानविय, आर्थिक वा भौतिक साधन श्रोतको आफु वा अन्य कुनै व्यक्ति बाट प्रयोग वा उपयोग गर्ने वा गराईने छैन ।

४.३ आफ्नो पदिय ओहदाको आधारमा कुनै समिति, संस्था वा व्यक्तिहरुबाट निजि सेवा सुविधाहरु लिन वा लगाइने छैन ।

४.४ स्थानिय तहको सेवा प्रप्त गरे वा सार्वजनिक सम्पत्तिको प्रयोग गरेवापत पदाधिकारि, कर्मचारि वा अन्य कुनै व्यक्ति वा संस्थाले कानुन बमोजिम तिर्नु बुझाउनु पर्ने कर, शुल्क, सेवा शुल्क दस्तुर, भाडा बुझाउन बाट छुट लिने दिने गरि निर्णय गर्नु वा गराउनु हुदैन ।

४.५ स्थानि तहका पदाधिकारिहरुले आफुले प्राप्त गर्ने सुविधाहरुको विवरण आम जानकारिका लागि स्थानिय तह मार्फत सार्वजनिक गर्नू पर्नेछ ।

५. निति निर्माण, योजना तर्जुमा र निर्णय गर्दा पालन गर्नुपर्ने आचारहरु : निति, निर्माण, योजना तर्जुमा र निर्णय गर्दा देहायका आचारहरुको पालन गर्न गराउन देहाय बमोजिम गरिनेछ ।

५.१ निर्णय प्रक्रियामा भाग लिनुपुर्व बैठकमा जानकारि दिनुपर्ने (१) पदाधिकारीले आफु समेत संलग्न भई कुनै निर्णय गर्नुपर्ने बैठकमा छलफलमा भाग लिनुपुर्व देहाय बमोजिमका सुचनाहरु सम्वन्धित भए सो दिनुपर्नेछ :

(क) स्थानिय तहको भर्ना प्रक्रिया, खरिद, विक्रि वा ठेक्कापट्टाको निर्णय प्रक्रिया, कुनै किसिमको दण्ड जरिवाना वा मिन्हा गर्ने निर्णय प्रक्रिया, कुनै पक्षसंगको सम्झौताको म्याद थप वा खारेजिका विषयमा वा त्यस्तै कुनै निर्णय गर्नूपर्ने विषय संग सम्वन्धित व्यक्तिसँग आफ्नो कुनै स्वार्थ वा रिसीवी वा लेनदेन वा अन्य कुनै प्रकारको नाता, सम्वन्ध रहे सो कुरा,

(ख) स्थानिय तहको निति निर्णयबाट प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षरुपमा लाभ वा हानि हुने व्यक्ति, संस्था, पक्ष वा कम्पनि संग लिनुदिनु भए सोको विवरणहरु,

(ग) कुनै पेशा वा व्यवसायिक संघसंस्थामा पदाधिकारिको प्रतिनिधित्व, लगानि, शेयर, हित वा स्वाथृ भए साको बिवरण र त्यस्तो काममा लगाउने संस्था सम्वन्धि विवरण,

(२) यदि कुनै पदाधिकारिको निर्णय गर्नुपर्ने पक्ष वा बिषयसंग सम्बन्ध रहेछ भने बैठकको अध्यक्षले त्यस्तो पदाधिकारिलाई बैठकको निर्णय प्रकृयामा तटस्थ रहन वा भाग जिनका लागि निर्देशन गर्नुपर्नेछ ।

(३) पदाधिकारिले कुनै विकाश निर्माण कार्यको लागि गठन हुने उपभोक्ता समितिमा रहि कार्य गर्नु हुदैन ।

५.२ सहभागितामुलक तथा पारदर्शिरुपमा निति निर्माण र निर्णय गर्ने :

(क) पदाधिकारिहरुले योजनाको छनौट, प्रथमिकिकरण, कार्यान्वयन, अनुगमन, मुल्यांकनका विषयहरुमा लाभग्रहि, उपभोक्ता तथा सरोकारवाला समुहको व्यापक सहभागिता र प्रतिनिधित्व गराएर निर्णय गर्नुपर्नेछ ।

(ख) स्थानिय तहबाट निर्णय दिनुपर्ने विषयहरु, नियुक्ति वा सेवा सुविधा दिने वा लिने विषयका कुराहरु पारदर्शिरुपमा गर्नुपर्नेछ ।

(ग) स्थानिय तहका बैठकहरु आम जनताका लागि खुला गर्न उचित प्रक्रियाहरु निर्धारण गर्नुपर्नेछ ।

(घ) निर्णय गर्दा कानुनले तोकेको अवधि भित्र निर्णय गर्नुपर्छ । कानुनले समय तोकेको अवस्थामा बिषयको प्रकृति हेरि यथासम्भव छिटो र उपयुक्त समयावधि भित्र निर्णय गर्नुपर्नेछ ।

तर कुनै कारणले निर्णय गर्न लाग्ने समयावधि लम्विनि भएमा वा निर्णय गर्न नसकिने भएमा सोको तथ्यपुर्ण जानकारि संवन्धित पक्षलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(ङ) पदाधिकारिले नागरिक वा सेवाग्राहिलाई नअल्मल्याउने गरि स्पष्ट राय तथा सल्लाह दिनुपर्नेछ ।

६. पुरस्कार, उपहार, दान, चन्दा वा निजि सेवा, सुविधि र लाभ ग्रहन सम्वन्धि आचरण : पुरस्कार, उपहार, दान, चन्दा वा निजि सेवा, सुविधा र लाभ ग्रहन सम्वन्धमा देहायका आचारहरुको पालन गर्न गराउन प्रतिवद्ध रहंदै,

(क) कानुन बमोजिम आफ्नो कर्तव्य निर्वाह गर्ने सिलसिलामा कसैबाट कुनै प्रकारको नगद वा सेवा सुविधाको रुपमा उपहार, पुरस्कार, चन्दा लिनु हुँदैन । त्यस्तो सेवा सुविधा दिनका लागि बाध्यपार्ने कुनै व्यवहार गर्नु वा गराउनु हुदैन ।

(ख) स्थानिय तहसंग कुनै खास विषयमा स्वार्थ निहित भएको वा सम्भाव्य स्वार्थ भएको कुनै पनि व्यक्ति बाट कुनै प्रकारको मैत्रि व्यवहार र आमन्त्रण, भोज भतेर, खानपिन, मनोरञ्जन, वसोवास सुविधा, भाडा सुविधा आदि लिनु वा दिनु हुदैन ।

(ग) पदाधिकारीहरुले आफ्नो स्थानिय तहलाई जानकारि नदिई कुनै व्यक्ति, संस्था वा निकायबाट दान, वक्सि, चन्दा, उपहार स्वीकार गर्नुहुदैन ।

७. विकाश साझेदार, गैर सरकारि संस्था, सामुदायिक संघसंस्था, निजि क्षेत्रसंगको साझेदारि सम्वन्धि आचरण : विकास साझेदार, गैर सरकारी संस्था, सामुदायिक संघसंस्था, निजि क्षेत्रसँग साझेदारी गर्दा देहायका आचारहरुको पालन गर्न प्रतिवद्ध रहंदै,

(क) विकास साझेदार, गैरसरकारी संस्था, सामुदायिक संघसंस्था, निजि क्षेत्रसंग संस्थागत सम्वन्ध र समन्वय प्रबर्द्धन गरीनेछ । व्यत्तिगत लाभहानिका आधारमा व्यवहार गरिने छैन ।

(ख) विकास साझेदार, गैर सरकारि संस्था, सामुदायिक संघसंस्था, निजि क्षेत्रसँगको आफ्नो क्षेत्रभित्रको योजना, कार्यक्रम, बजेट तथा प्रतिवेदन कार्यलाई एकिकृत रुपमा अगाडि बढाईनेछ ।

८. निष्पक्षता, सम्मान र कदरपुर्ण व्यवहार सम्वन्धि आचरणहरु : पदाधिकारिले आफ्नो कार्य सम्पादन गर्दा निष्पक्षता, सम्मान र कदरपुर्ण रुपमा गर्न देहाएका आचाहरुको पालन गरिनेछ ।

(क) स्थानीय तहको संस्थागत एवं कार्यगत स्वतन्त्रता र निष्पक्षता अभिवृद्धि गर्न प्रयत्नशिल रहने ।

(ख) पदाधिकारिले पदिय कर्तव्य निर्वाह गर्दा वाह्य वा आन्तरिक क्षेत्रबाट प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षरुपले आउने प्रभाव, प्रलोभन, दवाव,भनसुन, धम्कि, अग्रह आदिबाट प्रेरित वा प्रभावित नभई कार्य सम्पादन गर्ने ।

(ग) आफ्नो पदिय कर्तव्य पुरा गर्दा मोलाहिजा नराखि निर्भक र स्वतन्त्रतापुर्वक कार्य सम्पादन गर्ने गराउने ।

(घ) कुनै कर्मचारिलाई कार्य सम्पादनको सिलसिलामा अनुचित प्रभाव पार्न वा दबाब नदिने ।

(ङ) प्रचलित कानुनले निषेध गरेको कुनै कार्य गर्न वा गराउन नहुने ।

(च) कर्तव्य पालना गर्दा जानकारिमा आएको कानुन बमोजिम गोप्य राख्नुपर्ने विषय कागजात वा व्यहोरा प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रुपबाट प्रकासन गर्न वा गराउन नहुने ।

(छ) पदाधिकारिले आफुले गर्ने काम निर्धारित समयभित्र सम्पादन गरिनेछ । कानुन बमोजिम सम्पादन गर्नुपर्ने काम समयभित्रै सम्पन्न नगरी आफुले गर्ने काम पन्छायिने छैन ।

९. अन्य आचरणहरुको पालना : पदाधिकारिका अन्य आचरणहरु देहाय बमोजिम गर्न प्रतिवद्ध रहन्छौं,

(क) आफ्नो सम्पत्तिको विवरण तोकिएको समय भित्र सम्वन्धित निकायमा वुझाई सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।

(ख) स्थानिय तहको काममा कुनै प्रकारको असर पर्न सक्ने गरि वा संविधान र प्रचलित कानुन वपिरित हुने गरि स्थानिय तहको स्वीकृति विना कसैवाट कुनै प्रकारको दान, दातव्य, कोसेलि, उपहार आफुले स्वीकार गर्नु र आफ्नो परिवारको कुनै सदस्यलाई त्यस्तो विषय स्वीकार गर्न लगाउनु हुदैन । विदेशि सरकार वा प्रतिनिधि बाट कुनै उपहार प्राप्त हुन आएमा स्थानिय तहमा सो कुराको सुचना दिई निर्णय भए बमोजिम गर्नु पर्नेछ ।

(ग) स्थानिय तहको पुर्व स्वीकृति विना कुनै कामको निमित्त कुनै किसिमको चन्दा माग्न वा त्यस्तो चन्दा स्वीकार गर्न वा कुनै किसिमको आर्थिक सहायता लिनुहुदैन ।

(घ) नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकार वा स्थानिय तहको काम कारवाहिमा प्रतिकुल प्रभाव पर्ने गरि कुनै पत्रपत्रिकामा आफ्नो वास्तविक वा काल्पनिक नामबाट वा बेनमि कुनै लेखा प्रकाशन गर्न, अनलाईन समाचार माध्यम वा सामाजिक सञ्जाल वा रेडियो वा टेलिभिजनद्धारा प्रसारण गर्न गराउन हुंदैन ।

(ङ) नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकार वा स्थानिय तहको नितिको विरोधमा सार्वजनिक भाषण दिन वा कुनै वक्तव्य प्रकाशन गर्न हुदैन ।

(च) मुलुकि ऐन विहावारिको महलको विपरित हुने गरि विवाह गर्न गराउन हुदैन ।

(छ) विदेशि मुलुकको स्थानिय बसोबास तथ डि. भि.को लागि आवेदन गर्नु हुदैन ।

(ज) पदाधिकारिले पदिय मर्यादामा आँच आउने गरि कुनै समुह वा व्यक्ति संग कानुन विपरित वार्ता गर्ने, सम्झौता गर्ने कार्य गर्नु गराउनु हुंदैन ।

भाग–३

प्रचलित कानुन बमोजिम पालन पालन गर्नुपर्ने आचारहरु

१०. प्रचलित कानुनको प्रभावकारी कार्यान्वयन : (१) नेपालको संविधान, प्रचलित संघिय तथा प्रदेश कानुन, अदालतको निर्णय वा आदेश तथा कानुन बमोजिम संघ वा प्रदेशले दिएको निर्देशनको सम्मान र पालना गर्न र सोको तत्परता पुर्वक प्रभावकारि कार्यान्वयन गरिनेछ ।

(२) प्रचलित कानुन बमोजिम पदाधिकारीहरुको सम्पत्ति बिबरण बुझाउने तथा सार्वजनिक गरिनेछ ।

(३) पदाधिकारिले प्रचलित कानुन बमोजिम स्थानिय तहको बेरुजु तथा पेश्कि फर्च्यौटको कार्यमा जिम्मेवारि बहन गर्नु पर्नेछ ।

११. अख्तियार दुरुपयोग तथा भ्रष्टाचार निवारण सम्वन्धि कानुनको कार्यान्वयनमा सहयोग : (१) स्थानिय तहका पदाधिकारिहरुले प्रचलित कानुन बमोजिम भ्रष्टाचार वा अख्तियारको दुरुपयोग हुने किसिमका आचारहरु गर्नु वा गराउनु हुदैन ।

(२) स्थानिय तहका पदाधिकारिले स्थानिय तहमा प्रचलित कानुन बमोजिम अख्तियारको दुरुपयोग ठहरिने कुनै काम वा व्यवहार भएमा सम्वन्धित निकायमा जानकारि दिनुपर्नेछ र सम्वन्धित निकायबाट हुने छानविन, अनुसन्धान तथा जाँचबुझमा सहयोग गर्नुपर्नेछ ।

(३) पदाधिकारिले आफुले थाहा पाएको भ्राष्टाचार मानिने कार्यहरुको सुचना दिने र लिने गर्नु पर्दछ, त्यस्तो सुचना लुकाउन र लुकाउन सहयोग गर्नु हुदैन ।

(४) पदाधिकारिले आफ्नो कार्यसम्पादन गर्दा स्वार्थको द्वन्द्व देखिन सक्ने बाह्य क्रियाकलाप, रोजगारि, लगानि, सम्पत्ति,उपहार वा लाभ लगाएतका कुराहरु बारे स्पष्ट गरि कार्य सम्पादन गर्नु पर्दछ ।

(५) भ्रष्टाचारबाट आर्जित सम्पत्ति राख्ने, लुकाउने तथा प्रयोग गर्ने जस्ता कार्यलाई दुरुत्साहन गर्नु पर्दछ ।

(६) भ्रष्टाचार बाट आर्जित सम्पत्तिको खोज तलास, रोक्का, स्थानान्तर, नियन्त्रन जफत एवं फिर्ता सम्वन्धि कार्यमा सहयोग पुऱ्याउनु पर्दछ ।

(७) पदाधिकारिले आफुले र आफ्नो परिवारको नाममा कुनै जयजेथा खरिद गर्दा सार्वजनिक गरेर गर्नुपर्नेछ ।

१२. निर्वाचन आचारसंहिताको पालन गर्नुपर्ने : (१(स्थानिय तहका जनप्रतिनिधिहरुले निर्वाचनका बखत पालन गर्नुपर्ने आचारहरु निर्वाचन आयोगले तोकेबमोजिम पालना गर्नुपर्नेछ ।

(२) स्थानिय निकायका पदाधिकारिहरुले निर्वाचन आचारसंहिताको प्रभावकारी कार्यान्वयन तथा पलन गर्न गराउन सहयोग गर्नुपर्नेछ ।

(३) स्थानिय तहका पदाधिकारिहरुले आफ्नो ओहोदाको आधारमा प्राप्त सुविधाहरु निर्वाचन प्रचारप्रशार वा सो संग सम्वन्धित प्रयोजनका लागि आफु वा अरु कसैबाट प्रयोग गर्न वा प्रयोग गराउनको लागि हिनुहुँदैन ।

(४) निर्वाचन प्रयोजनका लागि यस्तो सुविधा दिन वा लिनका लागि स्थानिय तहहरु बाट संस्थागत रुपमा कुनै निर्णय गर्नु वा गराउनु समेत हुँदैन ।

१३. आचारसंहिताको कार्यान्वयन तथा सार्वजनिकिकरणका लागि आवस्यक व्यवस्था गुपर्नेछ : (१) आचारसंहिताको कार्यान्वयन तथा सार्वजनिकिकरणका लागि देहायमा उल्लेखित व्यवस्थाहरु गरिनेछ ,

(क) आचारसंहिताको कार्यान्वयन समितिको व्यवस्था गरिने : कार्यपालिकाले अध्यक्ष वा कार्यपालिकाले तोकेको सदस्यको संयोजकत्वमा आचारसंहिता कार्यान्वयन समिति गठन गरिनेछ । सो समितिले नियमितरुपमा आचारसंहिता कार्यान्वयनको पक्षलाई सहयोग पुऱ्याई कार्यपालिकाको बैठकमा नियमित प्रतिवेदन दिनुपर्नेछ ।

(ख) अनुगमन समितिलाई सहयोग पुऱ्याउनु पर्ने : (१)यस आचासंहिताको प्रभावकारि कार्यान्वयनका लागि अनुगमन समितिलाई आवस्यक पर्ने सहयोग उपलव्ध गराईनेछ ।

(२) पदाधिकारिले आफ्नो कार्यविभाजन तथा कार्यसम्पादन नियमावलिको व्यवस्था बमोजिम जवाफदेहि, पारदर्शि सेवा प्रवाहको प्रबन्ध गर्न देहाय बमोजिम गर्न गराउन आवस्यक व्याख्या गरिनेछ ।

(क) नागरिक वडापत्र बमोजिम कार्यसम्पादन गर्नुपर्ने, नागरिक वडापत्र सम्वन्धि सवैको जानकारिका लागि सबैले देख्ने ठाँउमा टाँस गर्नु गराउनु पर्नेछ ।

(ख) स्थानिय तहले नागरिक वडापत्रमा उल्लेख भए अनुसार छिटो छरितो सेवा प्राप्त नभएमा सो उपर गुनासो सुनुवाई हुने र छानविन बाट सेवा ग्राहि पक्षलाई कुनै क्षति वा हैरानि व्यहोर्नुपरेको देखियमा पिडित पक्षलाई उचित उपचार र क्षतिपुर्ति उपलब्ध हुने व्यवस्था गर्नु वा गराउनु पर्नेछ ।

(३) कुनै पनि पदाधिकारिले आफु कहाँ आएको गुनासो तत्कालै सुन्ने व्यवस्था मिलाई फछर्यौट गर्नु पर्नेछ ।

भाग–४

आचारसंहिताको पालन गर्ने गराउने व्यवस्था

१४. आचारसंहिता अनुगनमन समितिको गठन : (१) कुनै पदाधिकारिले यस आचारसंहिता तथा अन्य प्रचलित संघिय, प्रदेश र स्थानिय कानुन बमोजिम पालन गर्नुपर्ने आचाहरु उल्लंघन गरे, नगरेको सम्वन्धमा जाँचबुझ तथा अनुगमन गर्नका लागि सभाले सभाका सदस्यहरु मध्यबाट देहाय बमोजिमको एक पदाधिकारिको आचारसंहिता अनुगमन समितिको गठन गरिनेछ ।

क.	सभाका सदस्यहरुले आफुमध्य बाट छनौट गरेको एक जना	संयोजक
ख.	सभाका सदस्यहरुले आफुमध्यबाट छानौट गरेको कम्तिमा एक जना महिला सहित दुई जना	सदस्य
ग.	कार्यकारि अधिकृतले तोकेको स्थानिय तहको एक जना अधिकृत कर्मचारी	सदस्य सचिव

(२) अनुगमन समितिका संयोजक, सदस्य तथा सचिव माथि नै यस आचारसंहिताको उल्लंघन उजुरि परि निर्णय गर्नुपर्ने अवस्था भएमा सो विषयको छलफल, जाँचबुझ तथा निर्णय प्रत्रियामा निज सहभागि हुनपाउने छैन ।

(३) यस आचारसंहिताको संयुक्त रुपमा उल्लंघन गरेको भनि अनुगमन समितिका संयोजक, सदस्यहरु तथा सचिव माथि कुनै उजुरि परेकोमा त्यस उपर सम्वन्धि कार्यसमितिले छानविन गरि त्यस पछि वस्ने सभाको बैठकमा पेश गर्नुपर्नेछ ।

(४) अनुगमन समितिका सदस्यहरुको पदावधि दुई वर्षको हुनेछ । यस समितिका सदस्यहरु लगातार दुई कार्यकाल भन्दा बढिका लागि निर्वाचित हुन सक्ने छैनन् ।

तर स्थानिय तहको कार्यकाल समाप्त भएको अवस्थामा समितिको पदावधि स्वत : समाप्त भएको मानिनेछ ।

१५. अनुगमन समितिको काम कर्तव्य तथा अधिकार : (१) अनुगमन समितिको काम, कर्तव्य तथा अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) कुनै पदाधिकारिले आचारसंहिता उल्लंघन गरे, नगरेको सम्वन्धमा उजुरी परेमा वा जानकारि हुन आएमा सो उपर जाँचबुझ तथा छानविन गर्न सक्ने ।

(ख) जाँचबुझ तथा छानविनका शिलशिलामा समाव्हान जारि गर्ने र साक्षि प्रमाण बुझ्ने अधिकार हुने ।

(ग) अनुगमन समितिका सदस्यहरुले स्थानिय तहको सिफारिस तथा आमन्त्रन स्थानिय तहको जुनसुकै बैठकमा उपस्थित भई आफ्ना कामका विषयमा जानकारि दिन सक्नेछ ।

(२) अनुगमन कामको लागि आवस्यक जनशक्ति, काम गर्ने ठाँउ, सामग्रि तथा उचित बातावरण बनाई दिने जिम्मेवारि सम्वन्धित स्थानिय तहको हुनेछ ।

१६. अनुगमन समितिको बैठक तथा कार्यविधि : (१) अनुगमन समितिको कार्यसञ्चालन विधि देहायमा उल्लेख भए अनुसार हुनेछ ।

(क) अनुगमन समितिको बैठक आवस्यक्ता अनुसार बस्नेछ ।

(ख) अनुगमन समितिको बैठकको निर्णय बहुमतको आधारमा हुनेछ ।

(ग) अनुगमन समितिले कारवाहि गर्दा सम्वन्धित पदाधिकारिलाई सफाई पेश गर्ने उचित मौका दिनु पर्नेछ ।

(घ) अनुगमन समितिले जाँचबुझबाट देखिएको विवरण सहितको राय प्रतिवेदन सम्वन्धित कार्यपालिकामा पेश गर्नुपर्नेछ ।

(२) अनुगमन समितिको बैठक तथा जाँचबुझ सम्वन्धि अन्य कार्यविधि समिति आफैले तोक्न सक्नेछ ।

१७. अनुगमन समितिका सदस्यहरुको सेवा तथा सुविधा : अनुगमन समितिका सदस्यहरुको बैठक भत्ता तथा अन्य सुविधाहरु बाँफिकोट गाँउपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ ।

१८. उजुरी : (१) स्थानिय तहको कुनै पदाधिकारिले पेशागत आचार उल्लंघन गरेकोमा त्यस विषयमा अनुगमन समिति समक्ष उजुरी दिन सकिनेछ ।

(२) माथि (१) बमोजिम दिइने उजुरीमा कुन पदाधिकारिले कुन आचार उल्लंघन गरेको हो सोको आधार प्रमाण खुलाउनु पर्नेछ । स्थानिय तहले उजुरी फारामको नमुना वनाई सवैले सजिलै प्रप्त गर्न सक्ने स्थानमा राख्नुपर्नेछ ।

(३) उजुरिको सम्वन्धमा कार्वाहि माग गर्दा अनुगमन समितिले उजुरिकर्ता संग थप विवरण वा कागजात माग गर्नसक्नेछ ।

१९. गोप्य राख्नुपर्ने : (१) अनुगमन समितिले उजुरिकर्ताको नाम गोप्य राख्नुपर्नेछ ।

(२) प्राप्त उजुरिका आधारमा कुनै पदाधिकारि माथि लागेको आरोपमाथि छानविन जारि रहेको अवस्थामा आरोपित पदाधिकारिको नाम समेत गोप्य राख्नुपर्नेछ ।

२०. जाँचबुझ : (१) यस आचारसंहिताम उल्लिखित आचारहरुको उल्लंघन गरेको विषयमा अनुगमन समितिको राय सुझाव वा प्रतिवेदन आवस्यक कार्वाहिका लागि कार्यपालिकामा पेश गर्नुपर्नेछ । प्रतिवेदन पेश गर्नु पुर्व सो समितिले देहायका प्रकृयाहरु पुरा गर्नुपर्नेछ ।

(क) कुनै पदाधिकारीका विरुद्ध आचारसंहिता उल्लंघन गरेको कुनै उजुरि परेकोमा वा कुनै जानकारी प्राप्त भएकोमा त्यस्को आधारमा अनुगमन समितिले कार्वाहि गर्न आवस्यक छ वा छैन भनि जाँचबुझ गर्न वा गराउन सक्नेछ ।

(२) जाँचबुझ गर्दा कुनै पदाधिकारी उपर कार्वाहि गर्नुपर्ने देखिएमा अनुगमन समितिले त्यस्तो पदाधिकारिलाई सफाई पेश गर्न उचित मौका दिनु पर्नेछ ।

(३) सफाई पेश गर्ने मौका दिंदा सम्वन्धित पदाधिकारी विरुद्ध लागेको आरोप र त्यस्को आधारहरु प्रष्ट गरी आवस्यक कार्वाहिका लागि कार्यपालिकाको बैठकमा पेश गर्नुपर्नेछ ।

२१. अनुगमन समितिको सिफारिस कार्यान्वयन गर्ने : (१) अनुगमन समितिले यस आचारसंहितामा उल्लेखित कुराहरुको पालन भए नभएको सम्वन्धमा आवस्यक राय, सुझाव तथा सिफारिस सहित कार्यान्वयनका लागि कार्यपालिकामा पेश गर्नु पर्नेछ ।

(२) अनुगमन समितिबाट प्राप्त प्रतिवेदन तथा राय, सुझाव तथा सिफारिस उपर कार्यपालिकामा छलफल गरि आवस्यक निर्णय सहित कार्यान्वयन गर्नुपर्नेछ ।

(३) आचारसंहिताको पालनाको विषयमा स्थानिय तहमा छलफल हुंदाका बखत सम्वन्धित पक्षका प्रतिनिधिहरुलाई सहभागि गराउन सकिनेछ ।

बाँफिकोट गाँउपालिका

२२. आचारसंहिताको उल्लंघनमा सजाय : (१) यस आचारसंहिताको कार्यान्वयन गर्दा स्थानिय तहबाट सजायको रुपमा देहायमा उल्लेखित एक वा सो भन्दा बढि प्रकृयाहरु अपनाउन सकिनेछ ।

(क) सम्बन्धित पदाधिकारिलाई सचेत गराउने ।

(ख) आलोचना तथा आत्मालोचना गर्न लगाई सोको जानकारि सार्वजनिक गर्न लगाउने ।

(ग) सार्वजनिक सुनुवाईका लागि सार्वजनिक गर्ने गराउने ।

(घ) प्रचलित ऐन कानुनको उल्लंघन भएको अवस्थामा सम्वन्धित निकायमा सुचना दिने र आवस्यक कार्वाहिका लागि लेखि पठाउने ।

(२) आरोपित पदाधिकारि माथि भएको कुनै पनि कार्बाहिका बिषयमा निज कुनै राजनितिक दलसंग आवद्ध भएको हकमा सम्वन्धित राजनितिक दललाई जानकारि गराउनुपर्ने ।

२३. कार्वाहिको विवरण सार्वजनिक गर्नुपर्ने : आचारसंहिताको कार्यान्वयनको सम्वन्धमा पदाधिकारि माथि भएको कार्वाहिको विवरण आम जानकारिको लागि बाँफिकोट गाउँपालिकाको सुचना पाटि र स्थानिय पत्रपत्रिकामा प्रकाशित गर्नुपर्नेछ । सोको जानकारि राजनितिक दलहरु, संघिय मामिला तथा स्थानिय विकाश मन्त्रालय, निर्वाचन आयोग, प्रदेश सरकारको सम्वन्धित विभाग/निकाय, स्थानिय प्रशाशनलाई गराउनु पर्नेछ ।

भाग–५
विविध

२४. आचारसंहिताको पालन गर्नु सबैको कर्तव्य हुने : यो आचार संहिताको पालना गर्नु पदाधिकारिको जिम्मेवारि तथा कर्तव्यको एक अभिन्न अंगको रुपमा रहनेछ ।

२५ पदाधिकारिलाई आचारसंहिताको जानकारि दिनुपर्ने : यो आचारसंहिता बाँफिकोट गाउँपालिकाका पदाधिकारि तथा कर्मचारिहरुलाई अनिवार्य रुपमा जानकारि दिई हस्ताक्षर गराई लागु गर्नुपर्नेछ ।

२६. सरोकारवालाहरुलाई आचारसंहिताको जानकारि उपलब्ध गराउनुपर्ने : बाँफिकोट गाउँपालिकाका पदाधिकारिको आचारसंहिता, समय समयमा आचारसंहितामा भएको संशोधनको विवरण तथा आचारसंहिताको कार्यान्वयनका विवरणहरुको जानकारि वार्षिक रुपमा स्थानिय तहका राजनितिक दलहरु, संघिय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय तथा प्रदेश सरकारका सम्वन्धित निकायलाई गराउनु पर्नेछ ।

२७. आचारसंहिताको कार्यान्वयनमा राजनितिक दलको सहयोग : (१) कुनै पदाधिकारि बाट यस आचारसंहिताको उल्लंघन भएको ठहर भएमा निजमाथि लागेको आरोप तथा सो सम्वन्धमा सिफारिस भएको कार्वाहिको विवरण समेत सम्वन्धित पदाधिकारि सम्वद्ध राजनितिक दललाई जानकारि गराउनुका साथै सार्वजनिक समेत गर्नु पर्नेछ ।

(२) जाँचबुझका आधारमा पदाधिकारि उपर कार्वाहिका लागि भएको सिफारिसको कार्यान्वयन गर्ने वा सचेत गराउने काममा सरकारी निकाय एवं राजनितिक दलहरुको सहयोग लिन सकिनेछ ।

२८ आचारसंहितामा संसोधन : (१) बाँफिकोट गाउँपालिकाको सभाबाट आचारसंहितामा संसोधन गर्न सकिनेछ ।

(२) आचारसंहितामा भएको संशोधनको जानकारि सम्वन्धि सबै पदाधिकारि, कर्मचारि, तथा सरोकारवालालाई दिनुपर्नेछ ।

(३) निर्वाचन आचारसंहितामा संशोधन भएका खण्डमा आम जनताको जानकारिका लागि सार्वजनिक गर्नुपर्नेछ ।

(४) गाउँपालिकाको आफ्नो स्थानिय विशिष्टता, कार्य प्रकृति र आवस्यक्ता अनुसार यस आचारसंहितामा समय समयमा थप व्यवस्था समावेश गरि लागु गर्न सकिनेछ ।

आज्ञाले,

नाम : लोक बहादुर कुसारी

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

बाँफिकोट गाँउपालिका